

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Ирина Огнянова Китова, Катедра по телевизионно, театрално и киноизкуство, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград,
Професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство,
вътрешен член и председател на научното жури
за заемане на академична длъжност „доцент“

за нуждите на Катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“, Факултет по изкуствата на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград в професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство (Театрално изкуство), обявен в „Държавен вестник“, Бр. 36 от 17.04.2026 година и на основание Заповед №1326 от 12.06.2026 на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград

Кандидат: гл. ас. д-р Росица Константинова Обрешкова

Кратки биографични данни

Росица Обрешкова е завършила „Актьорско майсторство за драматичен театър“ през 1995 година в класа на проф. Димитрина Гюрова и чл.- кор. проф. Пламен Марков и следдипломна квалификация по специалност „Театрална режисура“ през 2000 година, с ръководител проф. Маргарита Младенова в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. Тя е дългогодишен преподавател в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград и Нов български университет. Автор на монорафичния труд *Imaginatrix* и на поредица от научни статии по въпроси на хуманитаристиката и изкуствата. Другата реалност, в която Росица Обрешкова пълноценно присъства е изкуството. Тя е автор на пиеси и сценарист, режисьор на спектакли и концерти, многопластова и завладяваща актриса на сцената и пред камерата със запомнящи се превъплъщения. Творческата и професионална биография на Росица Обрешкова разкрива широките възможности на една комплексна личност, която успява да намери свое място в различни полета на реализация и да го уплътни със смислено присъствие и респектиращи резултати.

Росица Обрешкова отговаря на всички нормативни изисквания, предлагайки своята кандидатура за обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ за нуждите на Катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“, Факултет по изкуствата на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград в професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство (Театрално изкуство).

Оценка на художествените резултати и приноси на представената за участие в конкурса авторска художествена продукция

Предложени за разглеждане от кандидата са значителен брой авторски художественотворчески произведения, а като комплексен художествен творчески труд са изведени авторският моноспектакъл „Страшносмешно необщуване“ със сценограф Елена Иванова (Пловдив, 2020; Царево, 2021; НТ „Иван Вазов“, 2023), като текстът на пиесата е публикуван през 2026 година в специализирано издание; режисьорската постановка на пиесата „Вавилонци“ по Станислав Стратиев с художник Георги Янев (Торонто, 2023) и режисурата на националния концерт-спектакъл „Ламбо на 80: години любов“ (НТ „Иван Вазов“, 2022), които очертават широкия хоризонт, над който се разгръщат крилата на творческото въображение, философските търсения, естетическите концепции и социалните рефлексии на Росица Обрешкова. Така предложената художествена продукция на практика обхваща най-основните театрални форми и разкрива качествата на кандидата като автор и драматург, като режисьор и актьор.

Към тях бих добавила като специална извадка от предложените материали и работата ѝ като сценарист и режисьор на спектакъла „Ние, вработените“ от Йордан Радичков (сценограф: Елена Иванова, композитор: Георги Георгиев), осъществен със студенти, изучаващи български и старобългарски език в Университета в Осака, Япония през 2025 и представен е на студентския фестивал на чуждоезичния театър „Gogekisai“ (Осака, 2025); режисурата на спектакъла „Актрисата“ от Питър Куилтър, постановка на проф. Стефан Данаилов, сценография на Елена Иванова и с композитор Иван Лечев (НТ „Иван Вазов“, 2019); режисурата на авторския спектакъл „Зле съшитият Орфей“ със сценограф Елена Иванова и композитор Мира Искърлова (РДТ „Николай Хайтов“ – Смолян, 2017), който е удостоен с награда за „Най - добра женска роля, колективен образ“ от „Третия европейски фестивал на пътуващия театър“ – Сливница, 2017; както и режисурата на дипломните

спектакли „Пет жени в еднакви рокли“ от Алън Бойл (театър „Усет“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, 2024) и „Кръв и власт“, по фрагменти от Уилям Шекспир, Кристофър Марлоу и Джон Уебстър (театър НАТФИЗ, 2018); на спектакъла „И само туй: Любов!“ по Уилям Шекспир (театър НАТФИЗ, 2013), който е удостоен със специалната награда на 35-я Международен фестивал на ВГИК, Москва, Русия, 2015; на спектакъла „Тирамису“ от Йоанна Овшанко (театър НАТФИЗ, 2011), който е удостоен със специалната награда на 32-я Международен фестивал на ВГИК, Москва, Русия, 2012; на спектакъла „Мизантроп“ от Ж. Б. Молиер (Народен театър „Иван Вазов“, 2010) със сценограф Елена Иванова и хореограф Мила Искренова като спектакълът е удостоен с АСКЕЕР 2010 за костюмография на Елена Иванова и е номиниран за поддържаща женска роля за Параскева Джукелова.

Авторският моноспектакъл „Страшносмешно необщуване“ е дълбочинно, фино, искрено и самоиронично осмисляне на екзистенциалните пътеки, по които всички бродим в търсенето на любов, призвание и удовлетворение. Емоционален разрез на душата на един човек, който прави видими дълбоките ѝ измерения, споделени без страх или срам, без излишни провокации и интелектуален снобизъм, а през топлата и скромна божествена частица любов, която винаги остава въпреки болката, която си причиняваме съзнателно или не, въпреки безкрайните „малки умирания“ (Теоретичен самоанализ, с.6) и осъзнаването, че всичко винаги има край. Виждала съм силните емоционални реакции на публиката след изпълнението на Росица Обрешкова не само заради възможността от дълбоко философско общуване на висока честота, но и от въздействието ѝ на сцената и силното ѝ актьорско присъствие. Авторската концепция успява да постигне любопитно естетизиране на познати постнативни драматургични структури, да спои частици от един разпадащ се свят, реконструирайки нови изходни точки към нови алтернативни реалности, равностойни на тази, в която човекът винаги върви към своя край. Това е и своеобразната съпротива на душата, която отказва да се втвърди, приемайки неумолимия ход на времето, да се спаси да не потъне в непоносимия цинизъм на пълното безразличие. Самата Обрешкова в своя теоретичен самоанализ отбелязва, че този спектакъл се е превърнал в „концептуален разказ за преходността на времето, за екзистенциалната самота пред лицето на смъртта и за вечната непреходна памет на театралните поколения, която надживява физическата липса“ (Теоретичен самоанализ, с.7). Струва си да се подчертае и това, че публиката може да бъде

провокирана по различни начини (понякога успешно, понякога не), но най-продуктивният според мен е този, при който чрез възможността за съпреживяване на спектакъла може да се постигне по-дълбочинен отзвук и размисъл за естеството на нещата. Именно тогава „заставането срещу усъмняването с вътрешната убеденост за значимостта и съдържанието на провежданата театрална акция, е тази колизия от която се пораждат същностни творчески събития.“ (Теоретичен самоанализ, с.8) В тази връзка са адекватно формулирани и приносните моменти, които затвърждават впечатлението за иновативен подход по отношение на структурата на съвременната монодрама (и не само) и въвеждането на нови функционални компоненти (документални, визуални и др.) в усложнени нелинейни наративи.

Постановката на пиесата „Вавилонци“ по Станислав Стратиев със сценарист и режисьор Росица Обрешкова е реализирана като продукция на Театър „Отражение“, Торонто през 2023 година. Спектакълът е създаден по цикъла от разкази на Станислав Стратиев „Вавилонска хроника“. Художествената му концепция отново представя нелинейни драматургични структури, които създават нови и своеобразни пластове на самия спектакъл. Интересен момент е, че първоначалната работа по текстовете от този цикъл е осъществена със студентите от специалност „Актьорско майсторство“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“, Благоевград, т.е. с представители на поколение, за което контекстът и препратките в тези текстове са по-скоро непознати рефлексии върху състоянието на общия ни свят. Но както отбелязва и Обрешкова „игровото богатство и своеобразен хумор на Стратиев се оказаха ползотворни за процеса на обучение на актьорите“ (Теоретичен самоанализ, с.11) Съвсем друг прочит излиза от трупата на театър „Отражение“, Торонто през призмата на спомена за едно трудно време и скъпо място, което си напуснал, „тъй като този период до голяма степен е и причина за масовата миграция към чужбина, оцвети спектакъла с дълбочина, носталгия и привкус на горчивина в смеха. (Теоретичен самоанализ, с.11) Трябва да подчертаем, че създаването на спектакъл върху литературна основа, който позволява вариативност на художествената интерпретация според актьорския състав, с който се работи е сериозно постижение. А умението да извадиш от различните актьори различни нюансирани прочити на един и същ литературен и драматургически материал е наистина ценен актив на режисьора. Самата Обрешкова акцентира върху социокултурните функции на изкуството, особено в емигрантските

общности и нейната отговорност като режисьор да изведе „утвърждаването на родното слово и живата връзка с българската култура в сърцето на една мултикултурна мегаполисна среда. Проектът доказва, че сценичното пространство в чужбина функционира като временно, но абсолютно защитено духовно убежище за нацията извън географските ѝ граници.“ (Теоретичен самоанализ, с.10) Росица Обрешкова успява да направи и още нещо в тази връзка, спектакълът е представен и на сцената на Народния театър „Иван Вазов“ на 21 септември 2023 година. „Вавилонците“ чрез самобитното си балканско чувство за хумор ни карат да се смеем, но и да се замислим за собственото си отношение към живота и пътя ни през него. Това индиректно ни казва авторът Станислав Стратиев с думите „Ако сме дали нещо на света, това е българският модел..., казано просто – обратното на всичко...“ (Официален сайт на НТ, 29 август 2023) И именно тук, в това кратко представяне на спектакъла може да се открие връзката между трите представени авторски произведения – в споделянето на пътя на човека, навътре и навън, във времето и през границите на физически и духовни пространства.

По някакъв своеобразен начин и в спектакъла „Ламбо на 80: години любов“ (НТ „Иван Вазов“, 2022) водещите теми свързват личните посоки, пътища и хоризонти с паметта, спомена и следите, които оставяме. Изчистен като форма и стил този мултимедиен спектакъл е замислен като „машабна синтетична сценична композиция“ (Теоретичен самоанализ, с.15). „Основното режисьорско предизвикателство бе превръщането на отсъствието на една харизматична фигура – моя вуйчо и учител проф. Стефан Данаилов – в осезаемо, пулсиращо сценично присъствие, което обединява артисти и публика през синергията на почитта и любовта към него.“ (Теоретичен самоанализ, с.15) Въпреки мащабния си замисъл – изяви на над 30 актьори и музиканти в интерактивен диалог с мултимедиини визуализации, интервюта, откъси от филми, архивни кадри и записи в режим на съучастие и на зрителите – в този спектакъл Обрешкова като режисьор успява да постигне една мекота и интимност, близост, която придава на сценичното пространство допълнително и много фино духовно измерение за общуване на душите във и извън времето, на границите на възможното, където изкуството съществува.

Така представените авторски творчески произведения и аналитичната им обосновка притежават приносните моменти изведени от кандидата, които пълноценно представят

творческата работа на Росица Обрешкова през многопластовостта на художествените концепти и възможностите на творещото въображение в режим на свободен полет.

Оценка на научните и приложни резултати и приноси на представената за участие в конкурса научноизследователска продукция

Монографичният труд *Imaginatrix* е естествено продължение на творческите търсения на Росица Обрешкова. Създаването на изкуство най-много се доближава до идеята за вечното движение. Активно творещото въображение е феномен колкото изследван, толкова и неясен в своето естество. Така всеки опит да се добави нов аспект към този енигматичен феномен, чрез който може да се обясни способността за изграждане на нови представи, идеи и образи на практика има приносен характер. В монографията си Обрешкова успява да очертае „динамична ментална матрица, задвижваща прехода от субективен творчески замисъл към обективиран сценичен свят“ (Абстракти на публикации и монография, с.1) От друга страна, монографията отговаря на необходимостта от разширяване на теоретичния корпус на българската наука и по специално на театралната теория и практика. Разбира се, когато става въпрос за изкуство, творчество и въображение говорим за интердисциплинарен подход, който обвързва различни научни полета, естетически системи, методологически модели и творчески практики. Дори и в съвременния свят, доминиран от технологиите „можем да твърдим, че театралният образ е запазил своето символно значение и знакова природа“ и чрез въображението и съпреживяването той може да „обитава „Вишневи градини“, способни да разпръскват цветовете си из хиляди човешки съзнания, а уханието им се усеща с друго, неподвластно на анатомичен анализ сетиво“ (Обрешкова 2025, с.45). И именно това е главният фокус на тази монография, съсредоточен в изследване на процеса на функциониране на творещото въображение, което е в състояние да изгражда всевъзможни образи и идеи, персонажи, цели нови алтернативни светове, разпознавани и преживявани безпроблемно от зрителите в условното театрално време-пространство.

Специален акцент е поставен върху социалните функции на изкуството, на самия творчески процес и акт, чрез които се поражда емпатия между твореца и зрителя, който в този момент става съучастник в създаването на алтернативни светове и в тяхното емоционално уплътняване.

В останалите предложени публикации - *Постдраматичният театър в посттравматичното утре*, *Осцилация между крайностите на апатия до емпатия*. *Нови творчески рефлексии*, *Непосилната скука на Доброто*, *Ненавременна Аргонавтика*, се задълбочават и разширяват естетическите и философски търсения на автора в посока на социално-критични и социализиращи, психологично-терапевтични, когнитивни и ценностно-ориентиращи функции на изкуството и творческия процес в режим на споделяне и съучастие.

Трябва да се отбележи и факта, че част от авторската творческа продукция на Росица Обрешкова е публикувана в специализирани тематични издания - *Страшносмешно необичуване* е публикувана в електронното издание на списание Театър, рубрика „Пиеси“ (19/05/2026), *Кимоно* е публикувана в сборник „Нова Българска драматургия на XXI век“, Аскони-Издат, С., 2006.

Логическата свързаност на творческите и научните занимания на Росица Обрешкова, насищането, надграждането и разширяването на тези духовни и ментални полета безспорно говорят за един осъзнат и утвърден професионален път на творец и за сериозно академично присъствие и развитие.

Преподавателска дейност - резултати и приноси

Творческите и научни постижения на кандидата създават една солидна основа за успешна преподавателска работа, която намира израз в изграждането на собствени методологически модели и ефективното им прилагане в академичен образователен и творчески процес. Нещо повече, Росица Обрешкова успява да надгради заложените учебни цели и задачи като в процеса на работа със студентите те да се трансформират в жизнен опит, художествен вкус и устойчиви ценностни модели. Това е и големият актив в образованието по изкуства, че при осъществяване на пълноценен и балансиран образователен процес се разширява и света на студентите, разрушават се невидими стени и форми на посредственост, едноплановост и еднообразие. Кое и самата Обрешкова заявява отбелязвайки, че като „преподавател и художествен ръководител на класове в Югозападния университет „Неофит Рилски“, превеждам този натрупан опит в гъвкава, работеща методология. Моята цел не е просто да подготвям актьори с висока пластична, словесна и психологическа култура, а да изграждам мислещи, автономни и етични творци. Артисти,

които знаят откъде идват, помнят своите учители, владеят езика си и притежават куража сами да създават бъдещето на българския и световния театър.“ (Теоретичен самоанализ, с.19)

Тук и като потвърждение на думите на кандидата ще спомена само още няколко от прекрасните постановки със студенти (годишни спектакли на нейни класове в ЮЗУ), на които Росица Обрешкова е режисьор – „Стихотворни категории“ от Съкун Ту в превод от старокитайски на доц. д-р Антоанета Николова, пластични решения и хореография Пенг Джиндги и Уанг Жанваоцян, докторанти в катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“ и „Провесени сънища“, спектакъл по текстове на А.П. Чехов и Ал. Куприн, представени в рамките на XVIII Национален студентски фестивал на изкуствата 2025 – ЮЗУ „Неофит Рилски“, 05 и 06 ноември 2025 година; „Стаите“ по текстове на Олга Токарчук, който е представен в рамките на XVII Национален студентски фестивал на изкуствата ЮЗУ, 2024 на 11 ноември 2024 година; „Shakespeare Haute Couture`23“ по текстове на Уилям Шекспир, премиера в театър „Усет“ на 14 юни 2023 година, представен и в рамките на Националният студентски фестивал на изкуствата в ЮЗУ, 23 на 10 ноември 2023 година, както и на Студентски театрален фестивал „Сцена на края на града“, Хасково на 26 юни 2024 година.

Други научни и художественотворчески проекти, професионални изяви

Широките интереси и хоризонти на Росица Обрешкова са намерили израз и в активното ѝ участие в множество научни форуми, кръгли маси, художественотворчески и други интердисциплинарни проекти, сред които ще спомена само няколко – „Европейският театър на кръстопът“, международна кръгла маса проведена в рамките на Есенния международен театрален фестивал „Сцена на кръстопът“, Пловдив (2024) и „Гласът на жената в изкуството“, международна кръгла маса проведена в рамките на Международния есенен театрален фестивал „Сцена на кръстопът“, Пловдив (2023), на които тя е ръководител, организатор и модератор. Също така, Росица Обрешкова е и програмен директор на Есенния международен театрален фестивал „Сцена на кръстопът“, Пловдив. Не мога да подмина и участието ѝ като ментор в интердисциплинарния проект „Theater in Palm“ („Театър в длан“), който представлява международна творческа платформа и мрежа, обединяваща 12 партньора от различни държави. Резиденцията на кипърските и румънските

участници - актьори е проведена в Благоевград (6-17 ноември 2023) като в рамките на творческите актьорски ателиета е създаден и късометражен филм, базиран върху перформативни техники - „Plastigone”. Този мащабен проект е осъществен с финансовата подкрепа на програмата *Creative Europe*.

А като част от професионалните дейности и изяви на Росица Обрешкова ще отбележа участието като кастинг-режисьор и в ролята на Радка във филма „Есента на ловеца“, 2025 с режисьор Андре Шандел и с подкрепата на НФЦ; „Моята тара“ по текстове на Людмила Тимошенко, Украйна, съвместно изпълнение с украинската актриса Римма Зюбина (14 септември 2023); сценарист на филма „Ламбо от София“, реализиран с подкрепата на Столична община, реж. Георги Тошев (2022); асистент-режисьор „Полет над Кукувиче гнездо“ от Кен Киси, спектакъл на Александър Морфов, Народен Театър „Иван Вазов“ (2011) и др.

Нямам критични бележки и в заключение ще кажа само, че по отношение на академичното образование по изкуства е много важно преподавателите да бъдат „широко скроени“ личности, толерантни и отворени към света, да подхождат към работата си с достойнство, честност и любопитство в противовес на шаблонното еднотипно мислене и репродуцирането на еднаквост. И тъй като смятам, че гл.ас.д-р Росица Обрешкова е именно такъв преподавател напълно подкрепям нейната кандидатура за заемане на академична длъжност „доцент“ за нуждите на Катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“, Факултет по изкуствата на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград в професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство (Театрално изкуство).

Гласувам убедено с „Да.“

25.09.2026

Рецензент:

доц. д-р Ирина Китова

REVIEW

by Assoc. Prof. Irina Ognyanova Kitova, PhD, Department of Television, Theater and Cinema Arts, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad,
Professional Field 8.4. Theater and Film Arts,
internal member and chair of the scientific jury
for the academic position of "Associate Professor"
for the needs of the Department of Television, Theater and Cinema Arts, Faculty of Arts at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad in professional field 8.4. Theater and Film Arts (Theater Arts), announced in the "State Gazette", Issue 36 of April 17, 2026, and pursuant to Order No. 1326 of June 12, 2026 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski",
Blagoevgrad
Candidate: Chief Asst., Prof. Rositsa Konstantinova Obreshkova, PhD

Brief Biographical Data

Rositsa Obreshkova graduated in Acting for Drama Theater in 1995 from the class of Prof. Dimitrina Gyurova and Corresponding Member Prof. Plamen Markov, and completed her postgraduate qualification in Theater Directing in 2000, under the supervision of Prof. Margarita Mladenova at the National Academy for Theatre and Film Arts "Krastyo Sarafov" (NATFA). She is a long-standing lecturer at the National Academy for Theatre and Film Arts "Krastyo Sarafov" (NATFA), the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, and the New Bulgarian University. She is the author of the monograph *Imaginatrix* and a series of scientific articles on issues in the humanities and arts. The other reality in which Rositsa Obreshkova is fully present is art. She is a playwright and screenwriter, director of performances and concerts, and a multi-layered and captivating actress on stage and in front of the camera with memorable performances. The creative and professional biography of Rositsa Obreshkova reveals the broad capabilities of a

complex personality who manages to find her place in various fields of realization and to fill it with meaningful presence and respectable results.

Rositsa Obreshkova meets all regulatory requirements by submitting her candidacy for the announced competition for the academic position of "Associate Professor" for the needs of the Department of Television, Theater and Cinema Arts, Faculty of Arts at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad in professional field 8.4. Theater and Film Arts (Theater Arts).

Evaluation of the Artistic Results and Contributions of the Original Artistic Work Submitted for the Competition

The candidate has submitted a significant number of original artistic and creative works for consideration. Presented as a comprehensive artistic and creative work are the original one-woman show *Scary-funny Non-communication*, with scenographer Elena Ivanova (Plovdiv, 2020; Tsarevo, 2021; Ivan Vazov National Theatre, 2023), the play's text having been published in 2026 in a specialized publication; the directorial production of the play *Babylonians* based on Stanislav Stratiev, with artist Georgi Yanev (Toronto, 2023); and the directing of the national concert-performance *Lambo at 80: Years of Love* (Ivan Vazov National Theatre, 2022). These works outline the broad horizon over which the wings of Rositsa Obreshkova's creative imagination, philosophical quests, aesthetic concepts, and social reflections unfold. The artistic production thus proposed practically encompasses the most fundamental theatrical forms and reveals the candidate's qualities as an author and playwright, as a director and an actress.

To these, I would add as a special excerpt from the submitted materials also her work as a screenwriter and director of the performance *We, the Sparrows* by Yordan Radichkov (scenographer: Elena Ivanova, composer: Georgi Georgiev), realized with students studying Bulgarian and Old Bulgarian language at the University of Osaka, Japan in 2025 and presented at the student festival of foreign language theater Gogekisai (Osaka, 2025); the directing of the performance *The Actress* by Peter Quilter, production of Prof. Stefan Danailov, scenography by Elena Ivanova and with composer Ivan Lechev (Ivan Vazov National Theater, 2019); the directing of the original performance *The Badly Stitched Orpheus* with scenographer Elena Ivanova and composer Mira Iskarova (Rhodope Drama Theater Nikolay Haytov – Smolyan, 2017), which was awarded the prize for Best Actress, Collective Image from the Third European Festival of Traveling Theater – Slivnitsa, 2017; as well as the directing of the graduation performances *Five*

Women in the Same Dresses by Alan Ball (USET Theater, South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, 2024) and *Blood and Power*, based on fragments by William Shakespeare, Christopher Marlowe, and John Webster (NATFA Theater, 2018); of the performance *And Only This: Love!* based on William Shakespeare (NATFA Theater, 2013), which was awarded the special prize of the 35th International Festival of VGIK, Moscow, Russia, 2015; of the performance "Tiramisu" by Joanna Owsianko (NATFA Theater, 2011), which was awarded the special prize of the 32nd International Festival of VGIK, Moscow, Russia, 2012; of the performance *The Misanthrope* by J. B. Molière (Ivan Vazov National Theater, 2010) with scenographer Elena Ivanova and choreographer Mila Iskrenova, as the performance was awarded ASKEER 2010 for costume design by Elena Ivanova and was nominated for supporting actress for Paraskeva Djukelova.

The original one-woman show *Scary-funny Non-communication* is a deep, subtle, sincere, and self-ironic contemplation of the existential paths along which we all wander in search of love, calling, and fulfillment. An emotional dissection of a person's soul that makes visible its deep dimensions, shared without fear or shame, without unnecessary provocations and intellectual snobbery, but through the warm and modest divine particle of love that always remains despite the pain we cause each other consciously or not, despite the endless "small dyings" (*Theoretical Self-Analysis*, p. 6) and the realization that everything always has an end. I have seen the audience's strong emotional reactions after Rositsa Obreshkova's performance, not only because of the opportunity for deep philosophical communication at a high frequency, but also because of her impact on stage and her strong acting presence. The original concept manages to achieve a curious aestheticization of familiar post-narrative dramaturgical structures, to fuse particles of a collapsing world, reconstructing new starting points toward new alternative realities equivalent to the one where human beings always walk toward their end. This is also the unique resistance of the soul, which refuses to harden by accepting the inexorable course of time, to save itself from sinking into the unbearable cynicism of complete indifference. Obreshkova herself notes in her theoretical self-analysis that this performance has become a "conceptual narrative about the transience of time, about existential loneliness in the face of death, and about the eternal, imperishable memory of theatrical generations that outlives physical absence" (*Theoretical Self-Analysis*, p. 7). It is worth emphasizing that the audience can be provoked in different ways (sometimes successfully, sometimes not), but the most productive one, in my opinion, is that in which, through the

opportunity to *co-experience* the performance, a deeper resonance and reflection on the nature of things can be achieved. It is precisely then that "standing against doubt with the inner conviction of the significance and content of the conducted theatrical action is the collision from which essential creative events are born." (*Theoretical Self-Analysis*, p. 8) In this regard, the contributing points are adequately formulated, reinforcing the impression of an innovative approach concerning the structure of contemporary monodrama (and beyond) and the introduction of new functional components (documentary, visual, etc.) into complex non-linear narratives.

The production of the play *Babylonians* based on Stanislav Stratiev, with screenwriter and director Rositsa Obreshkova, was realized as a production of Reflection Theater, Toronto in 2023. The performance was created based on Stanislav Stratiev's cycle of short stories *Babylonian Chronicle*. Its artistic concept again presents non-linear dramaturgical structures that create new and distinctive layers within the performance itself. An interesting point is that the initial work on the texts from this cycle was carried out with students majoring in Acting at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, i.e., with representatives of a generation for whom the context and references in these texts are rather unfamiliar reflections on the state of our shared world. However, as Obreshkova notes, "Stratiev's richness of playfulness and unique humor proved beneficial for the actor training process" (*Theoretical Self-Analysis*, p. 11). A completely different reading emerges from the troupe of Reflection Theater through the prism of the memory of a difficult time and a precious place that one has left, "since this period is largely also the reason for mass migration abroad, coloring the performance with depth, nostalgia, and a touch of bitterness in the laughter." (*Theoretical Self-Analysis*, p. 11) We must emphasize that creating a performance based on literature, which allows for variability in artistic interpretation depending on the cast being worked with, is a serious achievement. And the ability to draw different, nuanced readings of the same literary and dramaturgical material from different actors is a truly valuable asset for a director. Obreshkova herself emphasizes the socio-cultural functions of art, especially within emigrant communities, and her responsibility as a director to bring forth "the affirmation of the native word and the living connection with Bulgarian culture in the heart of a multicultural metropolitan environment. The project proved that the stage space abroad functions as a temporary but absolutely protected spiritual refuge for the nation outside its geographical borders." (*Theoretical Self-Analysis*, p. 10) Rositsa Obreshkova manages to achieve yet another thing in this regard: the performance was also presented on the stage of the Ivan Vazov National Theater on

September 21, 2023. Through its original Balkan sense of humor, *Babylonians* makes us laugh, but also makes us reflect on our own attitude toward life and our path through it. This is what the author Stanislav Stratiev indirectly tells us with the words: "If we have given anything to the world, it is the Bulgarian model..., simply put – the opposite of everything...". (Official Website of National Theater, August 29, 2023) And it is precisely here, in this brief presentation of the performance, that the connection between the three presented original works can be found – in the sharing of the human path, inward and outward, through time and across the boundaries of physical and spiritual spaces.

In a unique way, in the performance *Lambo at 80: Years of Love* (Ivan Vazov National Theater, 2022), the leading themes also connect personal directions, paths, and horizons with memory, recollection, and the traces we leave behind. Clean in form and style, this multimedia performance is conceived as a "large-scale synthetic stage composition" (*Theoretical Self-Analysis*, p. 15). "The main directorial challenge was turning the absence of a charismatic figure – my uncle and teacher Prof. Stefan Danailov – into a tangible, pulsating stage presence that unites artists and audience through the synergy of reverence and love for him." (*Theoretical Self-Analysis*, p. 15) Despite its large-scale concept – featuring performances by over 30 actors and musicians in an interactive dialogue with multimedia visualizations, interviews, film excerpts, archival footage, and recordings in a mode of audience co-participation – in this performance, Obreshkova as a director manages to achieve a softness and intimacy, a closeness that gives the stage space an additional and very subtle spiritual dimension for the communication of souls within and beyond time, at the boundaries of the possible where art exists.

The original creative works presented in this manner and their analytical substantiation possess the contributing points brought forth by the candidate, which fully present the creative work of Rositsa Obreshkova through the multi-layered nature of artistic concepts and the capabilities of the creative imagination in a free-flight mode.

Evaluation of the Scientific and Applied Results and Contributions of the Research Work Submitted for the Competition

The monographic work *Imaginatix* is a natural continuation of Rositsa Obreshkova's creative pursuits. The creation of art comes closest to the idea of perpetual motion. The actively creative imagination is a phenomenon that is as much studied as it is obscure in its nature. Thus,

any attempt to add a new aspect to this enigmatic phenomenon, through which the ability to build new representations, ideas, and images can be explained, practically possesses a contributing character. In her monograph, Obreshkova manages to outline a "dynamic mental matrix driving the transition from a subjective creative concept to an objectified stage world" (Abstracts of Publications and Monograph, p. 1). On the other hand, the monograph meets the need to expand the theoretical corpus of Bulgarian science, and specifically of theater theory and practice. Of course, when it comes to art, creativity, and imagination, we are talking about an interdisciplinary approach that links different scientific fields, aesthetic systems, methodological models, and creative practices. Even in today's technology-dominated world, "we can claim that the theatrical image has preserved its symbolic meaning and semiotic nature" and through imagination and co-experience, it can "inhabit 'The Cherry Orchards,' capable of scattering their blossoms across thousands of human minds, while their fragrance is felt with a different sense, insusceptible to anatomical analysis" (Obreshkova 2025, p. 45). And this is precisely the main focus of this monograph, centered on examining the process of the functioning of the creative imagination, which is capable of building all kinds of images and ideas, characters, and entire new alternative worlds, effortlessly recognized and experienced by the viewers within the conventional theatrical time-space.

A special emphasis is placed on the social functions of art, of the very creative process and act through which empathy is generated between the creator and the viewer, who at that moment becomes a co-participant in the creation of alternative worlds and in their emotional embodiment. In the rest of the submitted publications - "Postdramatic Theater in the Post-traumatic Tomorrow", "Oscillation from the edge of Apathy toward Empathy. New Creative Reflections", "The Unbearable Boredom of Goodness", "Untimely Argonautics", the author's aesthetic and philosophical pursuits deepen and expand toward the socio-critical and socializing, psychological-therapeutic, cognitive, and value-orienting functions of art and the creative process in a mode of sharing and *co-participation*.

It should also be noted that a part of Rositsa Obreshkova's original creative production has been published in specialized thematic publications - *Scary-funny Non-communication* was published in the electronic edition of *Theater* magazine, under the „Plays“ section (19/05/2026),

and *Kimono* was published in the collection *New Bulgarian Drama of the XXI Century*, Asconizdat Publishing House, Sofia, 2006

The logical connectedness of Rositsa Obreshkova's creative and scholarly pursuits, along with the saturation, upgrading, and expansion of these spiritual and mental fields, undoubtedly speak to a conscious and established professional path of a creator, as well as a serious academic presence and development.

Teaching Activity – Results and Contributions

The candidate's creative and scholarly achievements build a solid foundation for successful teaching work, which finds expression in the development of her own methodological models and their effective application in the academic, educational, and creative process. Moreover, Rositsa Obreshkova manages to build upon the set educational goals and tasks, transforming them into life experience, artistic taste, and sustainable value models during the process of working with students. This is the great asset in arts education – that when a fulfilling and balanced educational process is realized, the students' world is expanded, and invisible walls and forms of mediocrity, single-mindedness, and monotony are broken down. This is also stated by Obreshkova herself, noting that: "As a lecturer and artistic director of classes at the South-West University "Neofit Rilski", I translate this accumulated experience into a flexible, working methodology. My goal is not merely to train actors with a high physical, vocal, and psychological culture, but to form thinking, autonomous, and ethical creators. Artists who know where they come from, remember their teachers, command their language, and possess the courage to create the future of Bulgarian and World Theater themselves." (*Theoretical Self-Analysis*, p. 19)

Here, and as a confirmation of the candidate's words, I will mention just a few more of the wonderful productions with students (annual performances of her classes at SWU) directed by Rositsa Obreshkova – *Categories of Poetry* by Sikong Tu, translated from Classical Chinese by Assoc. Prof. Antoaneta Nikolova, PhD, with physical solutions and choreography by Peng Jingdi and Wang Zhanwangqian, PhD students in the Department of Television, Theater and Cinema Arts; and *Suspended Dreams*, a performance based on texts by Anton Chekhov and Aleksandr Kuprin, presented within the framework of the 18th National Student Festival of Arts 2025 at the South-West University "Neofit Rilski", on November 5 and 6, 2025; *The Rooms* based on texts by Olga Tokarczuk, which was presented within the framework of the 17th National Student Festival of

Arts at SWU 2024 on November 11, 2024; *Shakespeare Haute Couture* '23 based on texts by William Shakespeare, premiered at the USET Theatre on June 14, 2023, and also presented within the framework of the National Student Festival of Arts at SWU '23 on November 10, 2023, as well as at the Stage at the Edge of the Town Student Theater Festival in Haskovo on June 26, 2024.

Other Scholarly and Artistic-Creative Projects, Professional Appearances

The broad interests and horizons of Rositsa Obreshkova have also found expression in her active participation in numerous scholarly forums, roundtables, artistic-creative, and other interdisciplinary projects, among which I will mention just a few – European Theater at a Crossroads, an international roundtable held within the framework of the Stage at a Crossroads Autumn International Theater Festival, Plovdiv (2024), and The Voice of Women in Art, an international roundtable held within the framework of the Stage at a Crossroads International Autumn Theater Festival, Plovdiv (2023), for both of which she served as director, organizer, and moderator. Furthermore, Rositsa Obreshkova is the Program Director of the Stage at a Crossroads Autumn International Theater Festival, Plovdiv. I must also highlight her participation as a mentor in the interdisciplinary project Theater in Palm, which represents an international creative platform and network uniting 12 partners from different countries. The residency for the Cypriot and Romanian participating actors was held in Blagoevgrad (November 6–17, 2023), and within the framework of the creative acting workshops, a short film based on performative techniques was created – *Plastigone*. This large-scale project was realized with the financial support of the Creative Europe program.

As part of the professional activities and appearances of Rositsa Obreshkova, I will note her participation as a casting director and in the role of Radka in the film *The Hunter's Autumn* (2025), directed by André Chandel and supported by the Bulgarian National Film Center (NFC); *My Tara* based on texts by Lyudmyla Tymoshenko, Ukraine, a joint performance with the Ukrainian actress Rimma Ziubina (September 14, 2023); screenwriter of the film *Lambo from Sofia*, realized with the support of the Sofia Municipality, directed by Georgi Toshev (2022); assistant director of *One Flew Over the Cuckoo's Nest* by Ken Kesey, a performance by Alexander Morfov at the Ivan Vazov National Theatre (2011), among others.

I have no critical remarks and, in conclusion, I will only state that with regard to academic education in the arts, it is highly important for educators to be "broad-minded" individuals, tolerant

and open to the world, approaching their work with dignity, honesty, and curiosity, as opposed to clichéd, stereotypical thinking and the reproduction of sameness. And since I believe that Chief Assistant Professor Rositsa Obreshkova, PhD, is precisely this kind of educator, I fully support her candidacy for the academic position of "Associate Professor" for the needs of the Department of Television, Theater and Cinema Arts, Faculty of Arts at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad in professional field 8.4. Theater and Film Arts (Theater Arts).

I strongly vote "Yes."

September 25, 2026

Reviewer:

Assoc. Prof. Irina Kitova, PhD